

Sygn. akt VII U 823/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: protokolant sądowy Urszula Kalinowska

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2016 r. w Warszawie

sprawy J. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę

na skutek odwołania J. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 13 kwietnia 2016 r. znak: (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. L. prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 1 kwietnia 2016 roku.

UZASADNIENIE

W dniu 25 kwietnia 2016r. **J. L.** złożył za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. odwołanie od decyzji z dnia 13 kwietnia 2016r., znak: (...), odmawiającej przyznania prawa do wcześniejszej emerytury.

Ubezpieczony wskazał, że nie zgadza się z zaskarżoną decyzją. Podkreślił, że nie może otrzymać i dostarczyć świadectwa pracy w warunkach szczególnych z zakładu pracy (...), ponieważ ten zakład nie istnieje. Przedstawił natomiast dokumenty z archiwum (protokół odwołania J. L. z dnia 25 kwietnia 2016r., k. 2 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Uzasadniając swe stanowisko organ rentowy wskazał, że J. L.

na dzień 1 stycznia 1999r. nie udokumentował piętnastoletniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Na podstawie przedłożonych dokumentów organ rentowy zaliczył do stażu pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia wnioskodawcy od 5 lipca 1990r. do 31 grudnia 1998r. w Miejskim Przedsiębiorstwie(...) S.A. w wymiarze 8 lat, 1 miesiąca i 11 dni. Nie został zaś uwzględniony okres zatrudniania w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł., ponieważ J. L. nie przedstawił świadectwa pracy w warunkach szczególnych. W świetle powyższego odwołanie winno być oddalone (odpowiedź na odwołanie z dnia 25 maja 2016r., k. 3 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. L., urodzony (...), nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego (wniosek o emeryturę, k. 1 – 8 a.r.). W okresie od 1 września 1971r. do 31 lipca 1980r. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w W., gdzie zajmował stanowiska:

- ucznia od 2 września 1971r. do 14 czerwca 1974r.;
- mechanika sprzętu od 14 czerwca 1974r. do 1 kwietnia 1975r.;
- ślusarza remontowego od 1 kwietnia 1975r. do 1 kwietnia 1976r.,
- mechanika maszyn budowanych w ostatnim okresie zatrudnienia (świadczenie pracy z dnia 31 lipca 1980r., k. 5 akt dot. ustalenia kapitału początkowego).

W okresie od 26 stycznia 1978r. do 19 grudnia 1979r. ubezpieczony odbywał czynną służbę wojskową (kopia książeczki wojskowej, k. 7 – 9 akt dot. ustalenia kapitału początkowego). Wcześniej, w roku 1976, ukończył kurs podstawowy spawania łukowego (odpis książeczki spawacza, akta osobowe – k. 27 a.s. oraz k. 14 – 21 a.s.).

Po zakończeniu pracy w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w W. J. L. od dnia 1 września 1980r. został przyjęty do pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) Zakład (...). Zawarto z nim umowę o pracę najpierw na 2 tygodniowy okres próbny, a potem na czas nieokreślony, na stanowisku spawacza, w pełnym wymiarze czasu pracy (wniosek w sprawie zatrudnienia pracownika z dnia 1 września 1980r., akta osobowe – k. 27 a.s., umowa o pracę z dnia 1 września 1980r., akta osobowe – k. 27 a.s.).

W trakcie zatrudnienia ubezpieczony zawarł z zakładem pracy umowę, na podstawie której zakład pracy skierował go na kurs spawania gazowego. W związku z jego ukończeniem, w roku 1984, J. L. zdobył uprawnienia (umowa, akta osobowe – k. 27 a.s., odpis książeczki spawacza, akta osobowe – k. 27 a.s. oraz k. 14 – 21 a.s., zeznania J. L., skrócony protokół rozprawy z dnia 30 sierpnia 2016r., k. 35 – 36 a.s., nagranie przebiegu rozprawy z dnia 30 sierpnia 2016r., płyta CD – k. 37 a.s.).

W okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) Zakład (...) J. L. stale i pełnym wymiarze czasu pracy pracował w brygadzie spawaczy. Zajmował się spawaniem elektrycznym, a potem także gazowym, elementów sprzętu ciężkiego, jaki był w zakładzie. Nadto, zdarzało się również, że pracował przy wycinaniu. Nie wykonywał innych prac poza wskazanymi (zeznania J. L. oraz świadków Z. M. i W. O., skrócony protokół rozprawy z dnia 30 sierpnia 2016r., k. 35 – 36 a.s., nagranie przebiegu rozprawy z dnia 30 sierpnia 2016r., płyta CD – k. 37 a.s.). Pracodawca wypłacał ubezpieczonemu dodatek za pracę w warunkach szkodliwych (karty wynagrodzeń, akta osobowe - k. 27 a.s.).

Stosunek pracy ubezpieczonego w (...) Przedsiębiorstwie (...) Zakład (...) zakończył się z dniem 5 maja 1990r. (świadczenie pracy z dnia 5 maja 1990r., akta osobowe – k. 27 a.s.).

Od dnia 5 lipca 1990r. J. L. podjął zatrudnienie w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) S.A., gdzie:

- od 5 lipca 1990r. do 4 października 1990r. jako maszynista maszyn i urządzeń przepompowni i oczyszczalni ścieków stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace „oczyszczanie ścieków i filtrów otwartych” wymienione w wykazie A, Dział IX, poz. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r.;

- od 5 października 1990r. do 31 grudnia 2008r. jako spawacz stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym, wymienione w wykazie A, Dziale XIV, poz. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. (świadczenie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 11 marca 2016r., k. 19 a.r., zaświadczenie z dnia 14 marca 2016r., k. 21 a.r., świadectwo pracy z dnia 16 grudnia 2002r., k. 27 akt dot. ustalenia kapitału początkowego, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 20 sierpnia 2003r. z załącznikiem, k. 29 – 31 akt dot. ustalenia kapitału początkowego).

W dniu 1 kwietnia 2016r. J. L. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniosek o emeryturę Do wniosku dołączył kwestionariusz informacyjny dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych wraz z załącznikami (wniosek o emeryturę z 1 kwietnia 2016r. wraz z załącznikami, k. 1-21 a.r.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wydał w dniu 13 kwietnia 2016r. decyzję znak: (...), w której odmówił przyznania prawa do wcześniejszej emerytury ze względu na nieudowodnienie wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W ocenie organu rentowego ubezpieczony udokumentował okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 27 lat, 1 miesiąc i 7 dni oraz staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 8 lat, 1 miesiąca i 11 dni (decyzja ZUS z 13 kwietnia 2016r., k. 25 a.r.).

Od powyższej decyzji J. L. złożył odwołanie (protokół odwołania J. L. z 25 kwietnia 2016r., k. 2 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie niekwestionowanych przez strony dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych i aktach osobowych ubezpieczonego. Ponadto Sąd Okręgowy za podstawę ustaleń faktycznych przyjął wiarygodne zeznania świadków Z. M. i W. O., którzy przez wiele lat pracowali w tym samym zakładzie pracy, w którym zatrudniony był J. L. i potwierdzili wynikające z akt osobowych okoliczności pracy ubezpieczonego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza. Zdaniem Sądu z uwagi na spójność zeznań świadków i dokumentów, nie było podstaw do kwestionowania ich wiarygodności.

Sąd dał wiarę również zeznaniom ubezpieczonego, który potwierdził to, co zeznali świadkowie i to co wynika z dokumentów. Z uwagi na spójność jego zeznań z pozostałym zgromadzonym materiałem dowodowym, nie było podstaw, aby zeznania te kwestionować.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. L. od decyzji organu rentowego z dnia 13 kwietnia 2016r., znak: (...), jako zasadne zasługiwało na uwzględnienie.

Art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) wskazuje, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do Otwartego Funduszu Emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przy określaniu prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie ma żadnej swobody. Prace te ściśle i jasno zostały określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43) – zwanym dalej rozporządzeniem w sprawie wieku emerytalnego. Na wykazach prac zawartych w tym akcie prawnym, nie kończą się jednak ograniczenia dotyczące uprawnień z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Aby daną pracę uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracownik musi ją wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy. Dodatkowo, zgodnie z powołanym rozporządzeniem, aby mężczyzna mógł nabyć prawo do emerytury powinien:

1. posiadać 25-letni okres zatrudnienia, liczony łącznie z okresami równorzędnymi

i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia);

2. wykonywać pracę wymienioną w wykazie A (Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego), będącym załącznikiem do rozporządzenia;
3. osiągnąć wiek emerytalny wynoszący 60 lat (§ 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia) oraz
4. być zatrudnionym przez co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach (§ 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia).

Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze powinno być stwierdzone przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze lub w świadectwie pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1997 roku, II UKN 417/97 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, II UKN 598/00). Świadectwo pracy w warunkach szczególnych jest jednak dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 k.p.c. i nie stanowi dowodu tego co zostało w nim odnotowane. Taki walor mają wyłącznie dokumenty urzędowe, do których w myśl stosowanego a contrario art. 244 § 1 k.p.c. nie zalicza się świadectwa pracy, skoro nie zostało sporządzone przez organy władzy publicznej ani inne organy państwowe (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 grudnia 2013r., III AUa 783/13, Lex nr 1409118). Dodatkowo należy podkreślić, że w razie wszczęcia postępowania sądowego, toczącego się wskutek odwołania ubezpieczonego od odmownej decyzji organu rentowego w sprawie przyznania uprawnień do emerytury w wieku obniżonym, dopuszczalne jest przeprowadzanie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności, mających wpływ na prawo do świadczenia. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być więc udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

W rozpatrywanej sprawie jedyną okolicznością, co do której istniał spór między stronami, było to, czy ubezpieczony legitymuje się co najmniej 15 – letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Spełnienie innych warunków, od których zależy przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury, nie było zaś sporne, ponieważ J. L. z dniem 3 marca 2016r. ukończył 60 lat, posiada ponad 25 letni okres składkowy i nieskładkowy i nie jest członkiem OFE.

Organ rentowy uwzględnił pracę J. L. w warunkach szczególnych w okresie od 5 lipca 1990r. do 31 grudnia 1998r. w łącznym wymiarze 8 lat, 1 miesiąca i 11 dni. Nie został zaś uwzględniony okres od dnia 1 września 1980r. do dnia 5 maja 1990r., choć ubezpieczony wskazywał, że w tym czasie pracował jako spawacz. Taka nazwa stanowiska J. L. wynika również z dokumentów i nie była kwestionowana przez Zakład, który odmawiając zaliczenia tego okresu powołał się nie tyle na okoliczność niewykonywania pracy spawacza, co na brak świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych wystawionego za wskazany okres. Wobec tego Sąd ocenił, że skoro praca ubezpieczonego w charakterze spawacza nie była kwestionowana (pismo procesowe organu rentowego z dnia 10 czerwca 2016r. z załącznikiem k. 10 – 11 a.s.), to w zasadzie nie występowały w sprawie okoliczności sporne odnośnie rodzaju prac realizowanych przez J. L. w spornym okresie. Sąd jednak przesłuchał wskazanych przez ubezpieczonego świadków Z. M. i W. O..

Przesłuchani świadkowie, którzy pracowali wraz z ubezpieczonym, a także sam ubezpieczony, potwierdzili zgodnie pracę w charakterze spawacza wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Złożone zeznania w tym zakresie były spójne, podobnie jak dokumenty zgromadzone w aktach osobowych J. L., obejmujące okres zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) Zakład (...). Z dokumentów wynika, że ubezpieczony rozpoczynając pracę u tego pracodawcy w dniu 1 września 1980r. miał uprawnienia spawalnicze, co potwierdza książeczka spawacza. W związku z tym od chwili podjęcia pracy wykonywał tego rodzaju prace jako spawacz, a w trakcie zatrudnienia podnosił kwalifikacje. Na podstawie umowy z zakładem pracy został skierowany na kurs spawania gazowego, który ukończył w roku 1984 i uzyskał stosowane uprawnienia. W związku z tym przez cały okres pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) Zakład (...) pracował w pełnym wymiarze czasu pracy jako spawacz, a tego rodzaju praca jest pracą w warunkach szczególnych. Wykaz A stanowiący załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.

U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w dziale XIV „Prace różne”, pod pozycją 12 wymienia „prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym”.

J. L. z całą pewnością wykonywał wskazane prace, a zatem okres zatrudnienia od 1 września 1980r. do 5 maja 1990r. powinien być uwzględniony jako praca w warunkach szczególnych. Po zsumowaniu z okresem pracy w warunkach szczególnych, który jako udowodniony przyjął organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję, J. L. niewątpliwie legitymuje się co najmniej 15 letnim wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych. Wobec tego przyznanie mu świadczenia, o które się ubiegał, było możliwe.

Odnosząc się do terminu, od jakiego Sąd uznał za możliwe przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury, wskazać należy na treść art. 129 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Ogólną zasadą prawa emerytalno-rentowego jest więc, że świadczenia wypłaca się na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury (tj. spełnienia ustawowych warunków), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie.

W przedmiotowej sprawie J. L. złożył wniosek w dniu 1 kwietnia 2016r., zatem mógł uzyskać świadczenie od tej daty. Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił więc decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 1 kwietnia 2016r.

ZARZĄDZENIE

(...)